

Borpiaci információk

V. évfolyam / 10. szám

2007. június 6.

20-21. hét

Borpiaci jelentés

Külföldi bortermékek magyarországi
importjának alakulása 2. old.

Az EU borreform-tervezet jelenlegi
állása 2-4. old.

1-8. ábra
Külföldi bortermékek magyarországi
importjának alakulása 5-8. old.

Készítette: Györe Dániel

Fordítás: Kézdi Andrea

KIADÓ:

Agrárgazdasági Kutató Intézet,
Piac-árinformációs Szolgálat
Magyarország H-1093
Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (00 36) 476-3286
Fax: (00 36) 217-8111

BORPIACI INFORMÁCIÓK

Külföldi bortermékek magyarországi importjának alakulása

A magyar pezsgőimport 2003 és 2006 között mennyiségben 179%-kal, értékben (USD-ben számolva) 320%-kal növekedett (1-2. ábra). Legjelentősebb pezsgőexportőrünk a megfigyelt időszakban Olaszország. Az innen származó mennyiség a teljes import 58%-át, értékben 56,7%-át tette ki. Dinamikusan emelkedik az osztrák és a német pezsgők behozatala is, míg a francia pezsgők esetében a volumen visszaesése ellenére a behozott pezsgő értékében növekedés tapasztalható

A magyar palackos kiserelésű borok importjának meghatározó része (90-99%-a) az elmúlt 4 évben az EU korábbi és 2004-ben csatlakozott országaiból érkezett (3. ábra). 2004-ben az „Újvilág” országaiból (Argentína, Ausztrália, Chile, Dél-Afrika, Új-Zéland, USA) a behozatal növekedett, s aránya a teljes palackos borimporton belül meghaladta a 9%-ot. 2005-ben és 2006-ban az „Újvilág” országaiból közvetlenül érkező palackos kiserelésű borok behozatala csökkent, ugyanis több „újvilági” termelő és forgalmazó költségcsökkentés miatt áttért a lédig kiserelésű borok értékesítésére. Az így eladott borokat az Európai Unióba érkezve palackozzák, s így kerülnek további értékesítésre. Mivel az „újvilági” borok jelentős részét Németországban palackozzák, ezért az „Újvilág” borai a KSH vámstatisztikájában már a Németországból érkező borokhoz tartoznak. Ennek következtében 2005-ben és 2006-ban számottevően megnőtt a Németországból érkező borok volumene (4. ábra). Az EU országaiból importált

palackos borok legnagyobb része még mindig Olaszországból érkezik (38%), azonban értékben 2006-ban már Németország állt az élen (6. ábra). A pezsgőkhöz hasonlóan a francia palackos borok más országokhoz viszonyított magasabb átlagára itt is megfigyelhető.

A lédig kiserelésű borok magyarországi importjának csaknem egésze Olaszországból érkezett 2004 és 2006 között (7. ábra). 2003-ban nagy mennyiségben érkezett osztrák pezsgő alapbor Magyarországra, azonban azóta megszűnt az osztrák lédig borok behozatala. Az olasz lédig kiserelésű borok importja 2006-ban megközelítette a 90 000hl-t.

Összességében megállapítható, hogy a magyar bortermékek importja – elsősorban az alacsony bortermelés miatt – az elmúlt években dinamikus növekedésnek indult, és mérséklődésére az elkövetkező években sem lehet számítani. Az EU tervezett borreformjának jelenlegi állása szerint az elkövetkező években a hazai szőlőterület (elsősorban asztali bor előállítására szolgáló területek) további csökkenésére lehet számítani, ami a magas fogyasztás miatt az import növekedésének kedvez.

Az EU borreform-tervezet jelenlegi állása

A július 4-én az egyes tagállamok agrárminisztereinek tanácskozásán nyilvánosságra kerülő reform-javaslat szerint a **kivágási támogatási rendszer**, amely a Bizottság EU borreform koncepció központi eleme, 200000 hektár nagyságú területet érint. Ez az érték a Bizottság tavaly júniusi eredeti tervezetében leírtaknak pontosan a fele. A

DG-AGRI ezt a változtatást a korábbiakhoz képest sokkal optimistább piaci előrejelzésekkel magyarázza. Véleményük szerint a piaci egyensúly visszaállítása időszakos termeléskorlátozó intézkedésekkel kombinálva (pl. a zöld szüret) egy kevésbé radikális kivágási program mellett is megvalósítható.

Úgy tűnik, hogy növekedni fog a promócióra szánt támogatási összeg. A **kivágási prémium** fajlagos összegét – egy kidolgozott elv alapján – az egyes tagállamok határozzák meg, lehetőséget nyújtva a nemzeti kiegészítésre (top-up) is. A Bizottság szerint a kivágásról a termelő dönthet, a tervezet azonban azt sugallja, ha a kivágott terület nagysága eléri a helyi termőterület legalább 10%-át, a tagállam korlátozhatja a kivágást. *(Megjegyzés: Ez kedvezően érintheti a magyar szőlő és borágazatot, hiszen így megakadályozható lesz a hazai szőlőterületek drasztikus csökkenése.)* A Bizottság célja a kivágás támogatásával az, hogy 5 éven belül stabilizálódjon a belpiaci helyzet. Ennek érdekében az új ültetvényi telepítési jogokra vonatkozó korlátozásokat csak 2014 után oldják fel. A tervezet egyes elemei azonban még módosulhatnak az elkövetkezendő hetekben.

A múlt évi koncepcióval szemben egy új változás az is, hogy minden bortermelő terület – és nem csak a támogatással kivágott ültetvényterület – a részét képezi az **SFP (Single Farm Payment)** kifizetési rendszerbe. Ennek keretében a tagállamok egységes területalapú támogatást kapnak, melynek mértéke az EU-15 és az újonnan csatlakozott országok esetében is azonos lesz. A tervezet úgy rendelkezik, hogy a kivágott ültetvényterületre jutó támogatás a termeléstől függetlenül kerül kifizetésre, de ennek mértéke nem haladhatja meg hektáronként a 350 eurót. A változtatások

által a bortermelő területek teljes mértékben integrálódnak a KAP rendszerébe.

A „**nemzeti boríték**”-ban rendelkezésre álló összeg meghatározása a tagállam történelmi KAP kifizetésein alapul, de figyelembe veszik a történelmi termelést és bortermelő területek nagyságát is. *(Megjegyzés: A történelmi KAP kifizetéseken alapuló nemzeti boríték hazánk számára azért kedvező, mert ezen pénzeket elsősorban Spanyolország és Olaszország használta fel (mustfelhasználás támogatása, exporttámogatás, lepárlás, stb.). Ennek következtében az így elkülönített pénzek jelentős részével is ez a két ország rendelkezne.)*

A tervezet szerint minden országnak 2008 áprilisáig kell elkészítenie a nemzeti boríték kifizetésére vonatkozó, de régiós változtatási lehetőséget is fenntartó „**támogatási tervet**”, aminek a következő öt intézkedés közül legalább kettőt kell tartalmaznia: az ültetvények átalakítása, promóció harmadik országok piacain, zöld szüret, közös alap és szüretbiztosítás. Ezen intézkedések legtöbbje társfinanszírozás formájában kerülne megvalósításra.

A javaslat előrevetíti azt is, hogy az alapokat átcsoportosíthatók lesznek a **vidékfejlesztési** költségvetésbe, annak érdekében, hogy a bortermelő területeken a strukturális intézkedéseket fellendítsék. Ilyen intézkedés lehet például a fiatal gazdálkodók támogatása, szakmai képzések, korai nyugdíjaztatás, stb.

A bortermelés gyakorlatára vonatkozóan a tervezet megerősíti azt a korábban politikailag vitatott változtatást is, hogy **betiltja a cukor borászati alkalmazását, és megszünteti a szőlőmustra jutó támogatást.** *(Megjegyzés: A Bizottság ezen döntése az*

északi bortermelő országokat, így Magyarországot is érzékenyen érintené. A HNT számításai szerint a mustsűrítményre való áttérés az asztali borok esetében az előállítási költségek több mint 10%-os növekedésével járhat. Ennek következtében a magyar asztali borok tovább veszíthetnek versenyképesség-ükből, ami az import további növekedéséhez vezethet. A Bizottság álláspontja a cukor vonatkozásában azért kérdőjelezhető meg, mert a készülő borreform központi eleme a versenyképesség javítása. A cukor használatának tiltása azonban versenyképességet csökkentő eszköz, hiszen az EU-n kívüli országok mindegyikében alkalmazható a borok cukorral történő javítása. A döntés hátterében az állhat, hogy a lepárlás eltörlésével a déli országok (Olaszország, Spanyolország) feleslegeit valamilyen formában le kell vezetni. Erre lehetne megoldás a borok cukrozásának betiltása, hiszen így az eddig lepárolt boroknak – mustsűrítménnyé alakítva – piacot lehetne teremteni. A javaslat elfogadása azonban még kérdéses, hiszen a nagy bortermelő államok közül Franciaország és Németország, valamint Csehország, Szlovákia, Ausztria, Románia, Bulgária, Magyarország és esetleg Szlovénia ellenzi a javaslatot.)

A javaslat ismételten megerősíti a Bizottság azon szándékát, hogy a **minőség politikáját** a földrajzi jelzések és elnevezések rendszerére alapozza. A Bizottság javaslata szerint a földrajzi

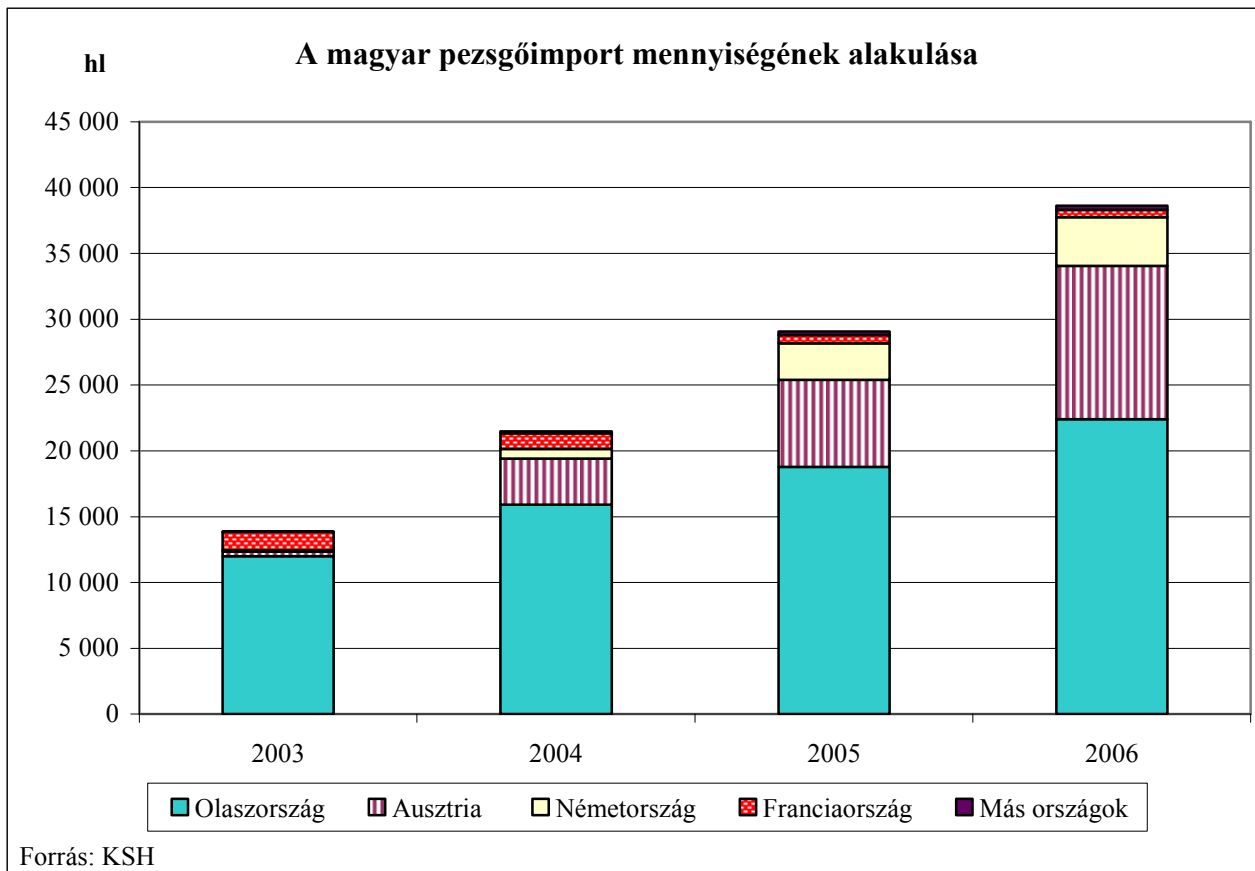
jelzés nélküli borok esetében a címkézést egyszerűsíteniék, ami azt jelentené, hogy csak a szőlőfajta és a szüret évét lenne kötelezően feltüntetni. Ezáltal megszűnne az EU és a nem EU borok között jelenleg fennálló különbség.

A nemzetközi kereskedelem tekintetében úgy tűnik, hogy a Bizottság elejtette azt a sok vitát kiváltó elképzelést, hogy engedélyezze az import borok uniós borokba történő bekeverését, és keresi a lehetőséget a szőlőlé- és musttermékekre vonatkozó további import vámok bevezetésére. Az import-engedélyek olyan rendszerét kívánják bevezetni, amely elősegíti az import monitoringot annak érdekében, hogy az import vám rendszere megfelelő védelmet nyújtson az EU piacának. Emellett fontos az is, hogy ez az új rendszer a Bizottságnak elég hatalmat adjon arra, hogy különleges esetekben egyéb olyan intézkedéseket is bevezethessen, amelyek tiszteletben tartják az EU nemzetközi kötelezettségeit.

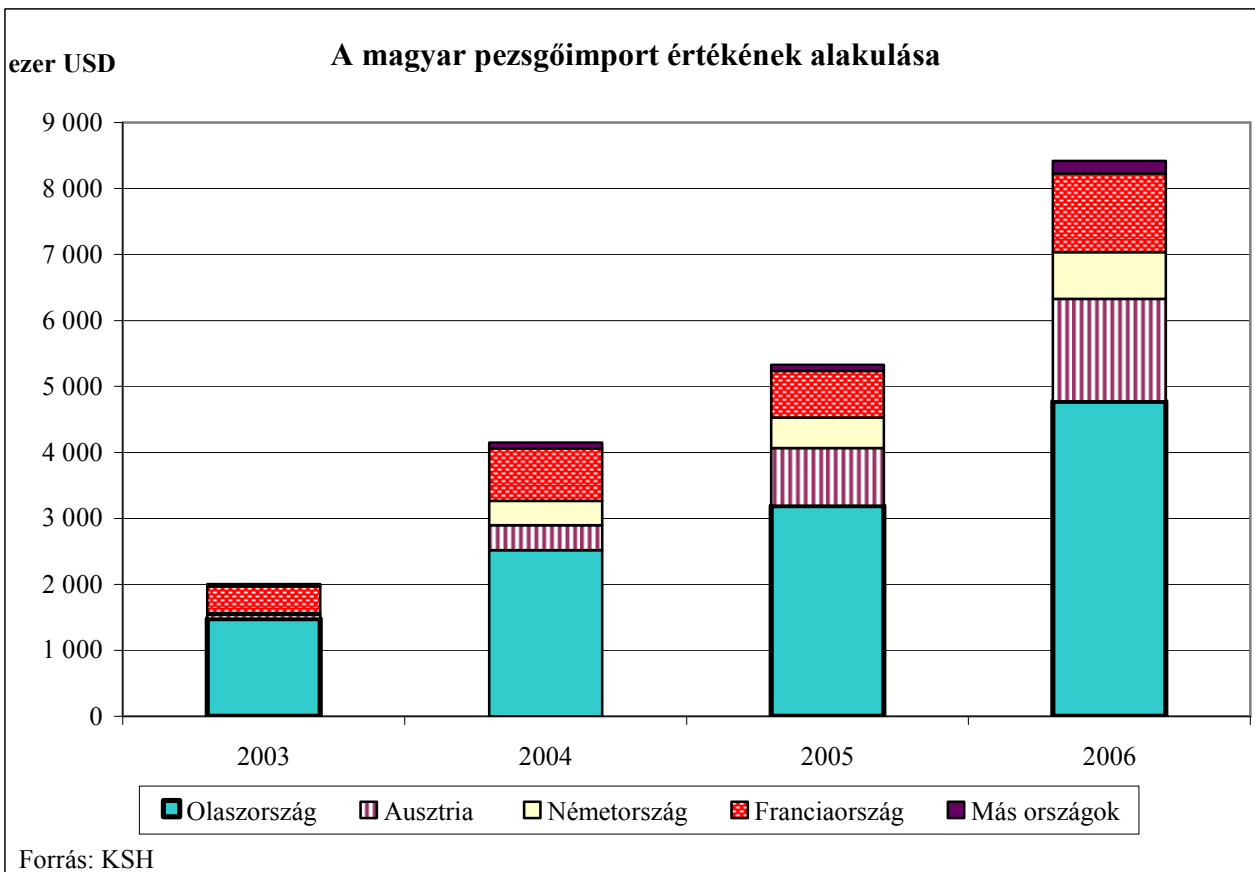
(Megjegyzés: Összességében elmondható, hogy a borreform jelenlegi tervezete számos Magyarországra kedvezőtlen elemet tartalmaz. Országunkat legérzékenyebben a borok cukrozásának betiltása érintené, hiszen ennek következtében versenyképtelenné válna a magyar asztali bortermelés, ami jelenleg az összes bortermelés felét teszi ki.)

Forrás: AgraFacts, No. 40-07

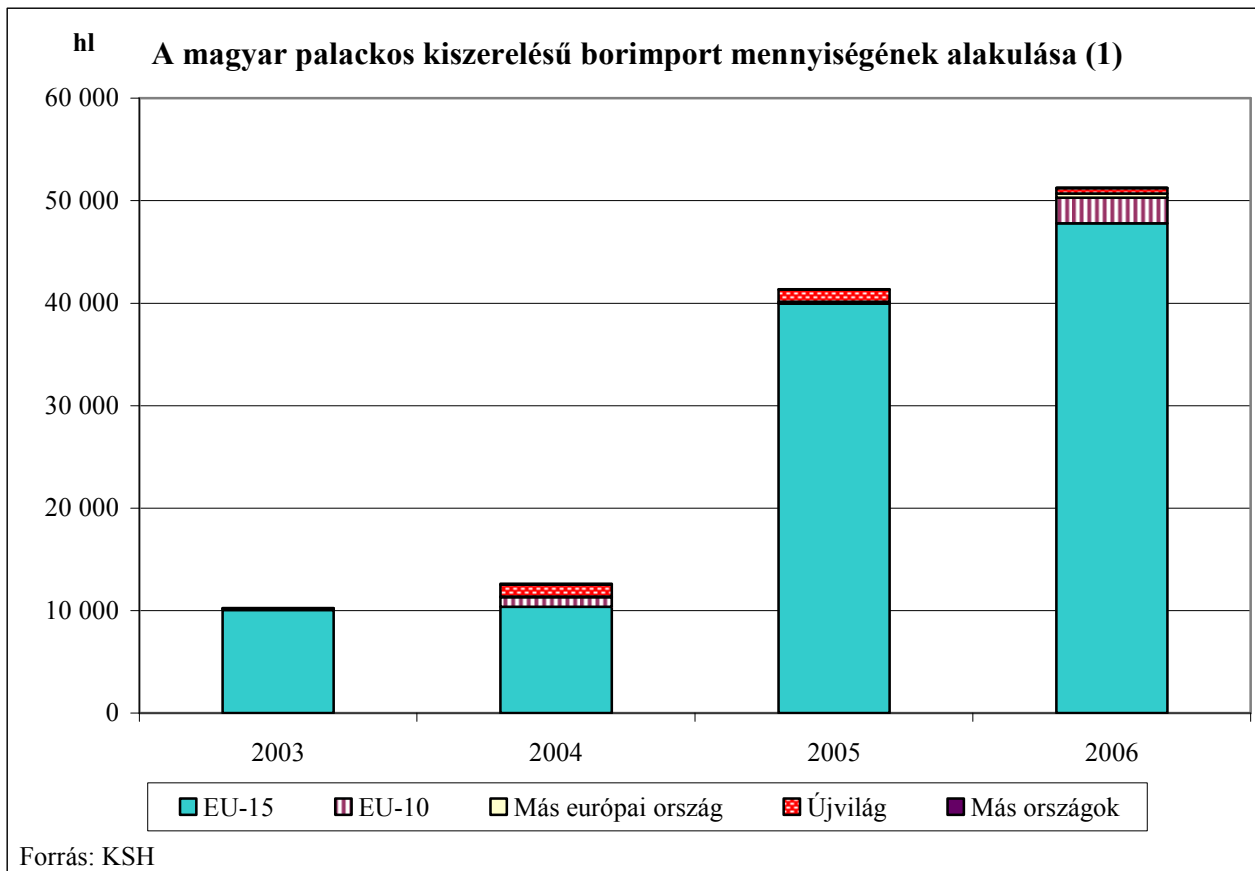
1. ábra

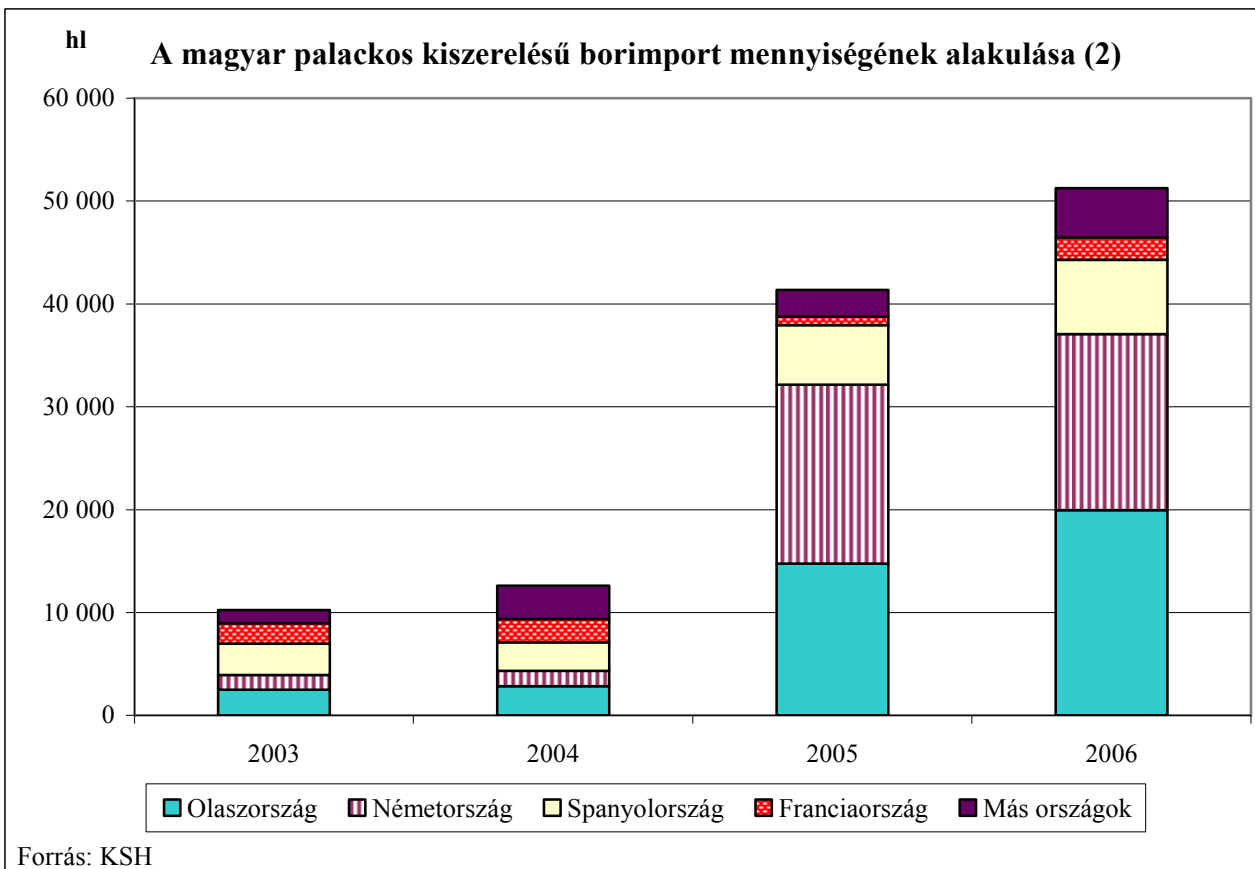
2. ábra

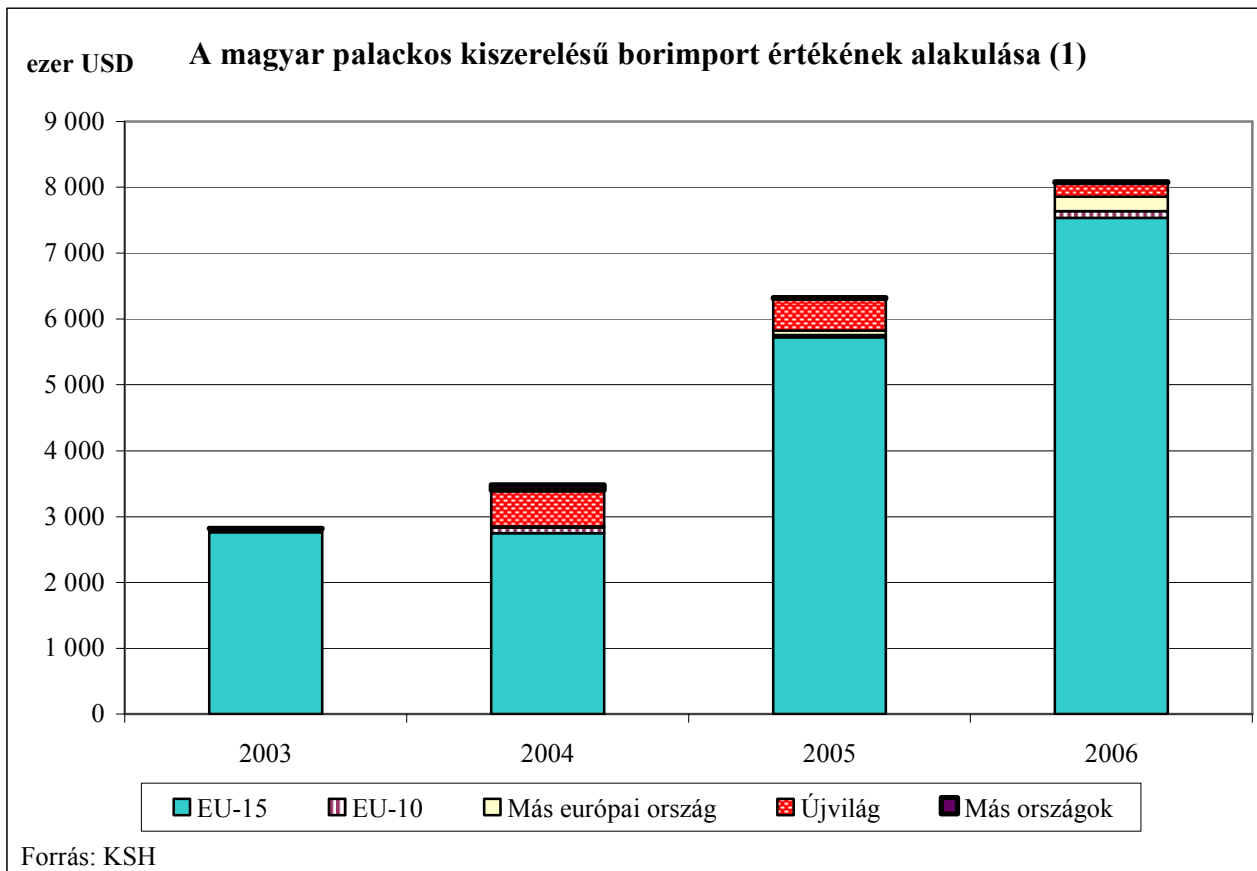
3. ábra

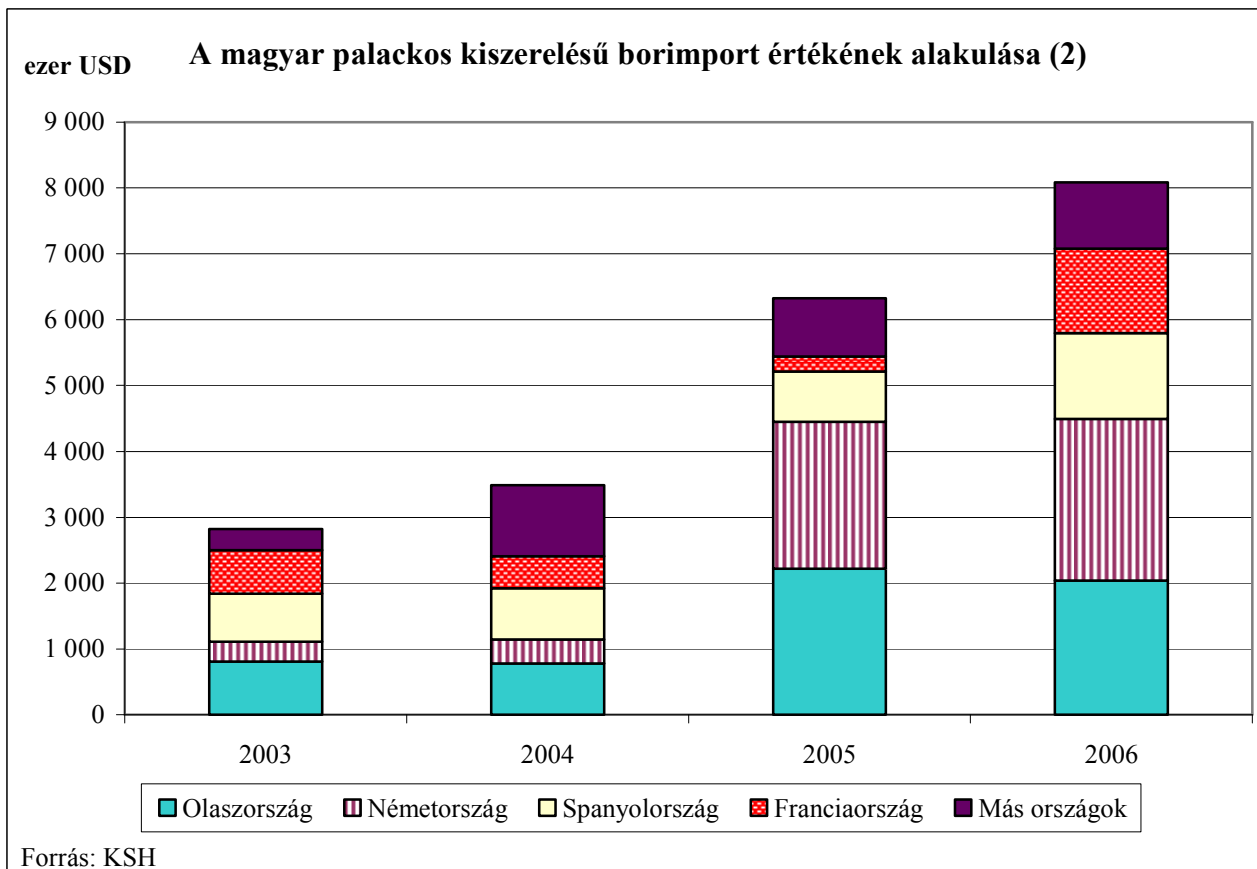
4. ábra

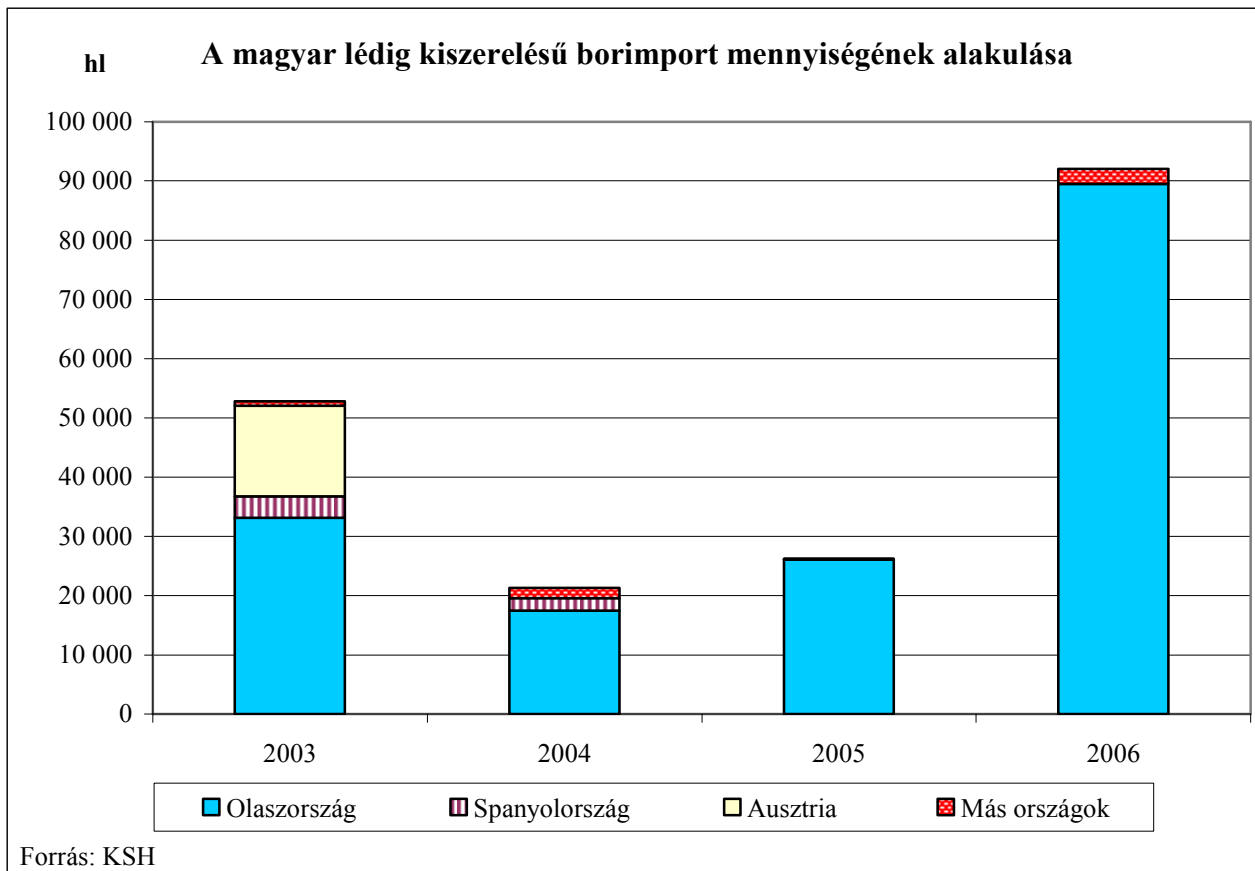
5. ábra

6. ábra

7. ábra

8. ábra

